

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

Aleja Piłsudskiego 8
90-051 Łódź, P - 73
Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12
E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO/61-3/06/TD

Łódź, dnia 13 lipca 2006 r.

DECYZJA Nr RŁO 15/2006

Na podstawie art. 23c ust. 1 w związku z art. 23a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t. j. Dz. U. z 2005 r., Nr 244, poz. 2080) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r., Nr 18, poz. 172, zm.: Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 68), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Krajowej Fundacji Oświatowej z siedzibą w Warszawie, prowadzącej niepubliczną placówkę oświatową „Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, wskazaną w art. 23a ust. 2 wyżej wymienionej ustawy, działanie Krajowej Fundacji Oświatowej z siedzibą w Warszawie polegające na stosowaniu reklamy wprowadzającej w błąd konsumentów, co stanowi naruszenie art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. nr 153, poz. 1503 z późn. zm.) poprzez zamieszczenie w ogłoszeniu prasowym promującym działalność „Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi informacji: „Średnie w rok!”, bez wskazania, iż jednostka ta prowadzi kursy przygotowawcze do egzaminów eksternistycznych z zakresu liceum ogólnokształcącego składanych przed państwową komisją egzaminacyjną

i nakazuje się zaniechania jej stosowania.

Uzasadnienie

Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi uzyskała wstępne informacje dotyczące sposobu reklamowania usług edukacyjnych przez Krajową Fundację Oświatową z siedzibą w Warszawie (zwana także dalej: „Strona”), prowadzącej niepubliczną placówkę oświatową „Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi (zwane dalej: „CKZ”), w trakcie prowadzonego z urzędu postępowania wyjaśniającego w sprawie wstępnego ustalenia, czy „Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Analiza treści ogłoszeń prasowych (między innymi *Dziennik Łódzki* z dnia 27 lutego 2006 r.), a także dokumentów w postaci statutu CKZ oraz wyjaśnień dotyczących przedmiotu działalności Strony przedstawionych przez nią w toku postępowania

wyjaśniającego, dała podstawę do przyjęcia, iż w niniejszej sprawie doszło do naruszenia przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej zwana: „ustawa o okik”). Ustalono bowiem, że Strona, w zakresie działalności „Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi prowadzi kursy przygotowujące do egzaminów eksternistycznych z zakresu liceum ogólnokształcącego składanych przed państwową komisją egzaminacyjną, a treść: „Średnie w rok!” oznacza okres w ciągu którego przekazywane są w formie kursu wiadomości niezbędne do przygotowania do egzaminu z zakresu liceum ogólnokształcącego przed państwową komisją egzaminacyjną.

W związku z powyższym Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej zwany: „Prezes Urzędu”) wszczął z urzędu postanowieniem nr 1/61-3/06 z dnia 4 maja 2006 r. postępowanie w sprawie stosowania przez Krajową Fundację Oświatową z siedzibą w Warszawie, prowadzącej niepubliczną placówkę oświatową „Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na stosowaniu reklamy wprowadzającej w błąd konsumentów poprzez zamieszczenie w ogłoszeniu prasowym promującym działalność „Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi informacji: „Średnie w rok!”, bez wskazania, iż jednostka ta prowadzi kursy przygotowawcze do egzaminów eksternistycznych z zakresu liceum ogólnokształcącego składanych przed państwową komisją egzaminacyjną, co może stanowić naruszenie art. 23a ustawy o okik, o czym zawiadomił Stronę pismem z dnia 4 maja 2006 r. (dowód: karta nr 3)

Strona ustosunkowując się do zarzutu wyjaśniła, że ogłoszenie prasowe o treści „Średnie w rok!” zamieszczane było w prasie lokalnej, jako ogłoszenie drobne. Stąd wynikała jego lakoniczna treść, wskazująca ogólnie przedmiot prowadzonej działalności. Strona stwierdziła, że język ogłoszeń, które określane są jako „drobne” rządzi się własnymi prawidłami. Powszechnie akceptowaną normą w tym zakresie jest stosowanie daleko idących skrótów myślowych i uproszczeń. Przyjęty sposób redagowania tego typu tekstów ma spełniać dwa zadania: ułatwić potencjalnemu odbiorcy odnalezienie interesujących go treści oraz ograniczyć koszty emisji ogłoszenia. Przyjęte rozwiązania, obejmujące także podział przez wydawców prasy ogłoszeń drobnych na poszczególne działy, spełniają oczekiwania użytkowników, czytelników.

W świetle przedstawionych wyjaśnień, uznanie, że ogłoszenie Krajowej Fundacji Oświatowej o wskazanej treści narusza zbiorowe interesy konsumentów poprzez stosowanie reklamy wprowadzającej ich w błąd, byłoby dla tej organizacji krzywdzące. Strona podkreśla również, że każda osoba zainteresowana jej ofertą, otrzymywała dokładną informację o formie prowadzonego kształcenia po skontaktowaniu się z pracownikami Krajowej Fundacji Oświatowej. Strona, przytaczając powyższą argumentację oświadczyła jednocześnie, że nie będzie zamieszczała ogłoszeń o wskazanej treści, o ile wzbudzałyby ona zastrzeżenia Prezesa Urzędu.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Krajowa Fundacja Oświatowa z siedzibą w Warszawie, ul. Łabiszyńska 25, wpisana jest do Krajowego Rejestru Sądowego stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Podmiot ten wpisany jest również do rejestru przedsiębiorców. (dowód: karty nr 8-12)

Celem działania Krajowej Fundacji Oświatowej jest między innymi aktywizacja zawodowa absolwentów szkół wyższych oraz szkół ponadpodstawowych oraz działalność oświatowa i kulturalna. (dowód: karta nr 10)

Krajowa Fundacja Oświatowa z siedzibą w Warszawie jest organem prowadzącym „Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi, ul. Przybyszewskiego 99. (dowód: karty nr 13-14)

„Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi jest placówką kształcenia ustawicznego wpisaną do ewidencji placówek niepublicznych prowadzonej przez Prezydenta Miasta Łodzi. (dowód: karta nr 13)

„Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi kształci w zakresie księgowości komputerowej, marketingu i reklamy, obsługi komputerów, prawa pracy, programowania C++, grafiki komputerowej, księgi przychodów i rozchodów, liceum ogólnokształcącego w trybie eksternistycznym. Ponadto prowadzi kursy sekretarek-asystentek, głównego księgowego, pracownika kadr, serwisanta komputerowego, administratora sieci, projektanta stron WWW. (dowód: karta nr 14)

W zakresie działalności „Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi mieści się organizacja i prowadzenie kursów przygotowujących do ukończenia liceum ogólnokształcącego w trybie eksternistycznym. Celem kursu jest przygotowanie jego uczestników do egzaminów eksternistycznych z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, składanych przed państwową komisją egzaminacyjną. Zajęcia prowadzone przez „Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi odbywają się w trzech blokach przedmiotowych, w każdym po trzy przedmioty. Cykl zajęć w ramach każdego z bloków przedmiotowych trwa około trzy miesiące. Okres wakacyjny wolny jest od zajęć. Efekty nauczania sprawdzane są w formie egzaminów końcowych, na które uczestnicy kursu kierowani są do Centrum Kształcenia Ustawicznego nr II w Łodzi przy ul. Różyckiego 5. Po ukończeniu kursu i zaliczeniu wszystkich egzaminów końcowych słuchacz otrzymuje świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego dla dorosłych na druku Ministerstwa Edukacji, wystawiane przez Centrum Kształcenia Ustawicznego nr II w Łodzi. W przypadku przystąpienia do egzaminu maturalnego uczestnik kursu otrzymuje świadectwo dojrzałości na druku Ministerstwa Edukacji, wystawiane przez Centrum Kształcenia Ustawicznego nr II w Łodzi (dowód: karta nr 6):

Usługi edukacyjne świadczone przez Stronę są odpłatne (dowód: karta nr 6 oraz 17-21).

Zasady prowadzonej przez „Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi działalności określa Statut. (dowód: karty nr 14-17).

Ogłoszenie prasowe będące przedmiotem oceny zawiera informacje: „Średnie w rok!” i było publikowane w okresie od początku stycznia do końca lutego 2006 r. w gazetach: „*Express Ilustrowany*” oraz „*Dziennik Łódzki*”. (dowód: karty nr 7 oraz 22-25)

Ogłoszenia Krajowej Fundacji Oświatowej o podobnej treści, jednak zawierające wyczerpujące informacje o formie prowadzonego kształcenia publikowane były również w *Gazecie Wyborczej – Łódź*. (dowód: karty nr 26-32)

Informacja „Średnie w rok!” skierowana jest do osób zainteresowanych zdobyciem wykształcenia średniego i oznacza możliwość odpłatnego uczestnictwa w cyklu zajęć przygotowujących do eksternistycznego egzaminu z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych przed państwową komisją egzaminacyjną. (dowód: karta nr 6)

Państwowa komisja egzaminacyjna powoływana jest przez kuratora oświaty, w przypadku szkół artystycznych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty - Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, Nr 273, poz. 2703, Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr. 167, poz. 1400, Nr 249, poz. 2104 – dalej zwana: „ustawa o systemie oświaty”). Państwowa komisja egzaminacyjna przeprowadzająca egzaminy eksternistyczne może być powoływana przy publicznej szkole dla dorosłych lub publicznym centrum kształcenia ustawicznego. W przypadku, gdy szkoła wchodzi w skład zespołu szkół, komisję powołuje się przy zespole szkół (par. 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia ministra edukacji i nauki z dnia 13 stycznia 2006 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych – Dz. U. z 2006 r., Nr 6, poz. 36)

Oceniając przedstawiony stan faktyczny Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy o okik przesłankami zaistnienia zakazanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów są:

- 1) działanie przedsiębiorcy
- 2) noszące znamiona bezprawności
- 3) godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1

Art. 4 pkt 1 ustawy o okik określa przedsiębiorcę jako przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej. Ustawa Prawo działalności gospodarczej straciła moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1807 z późn. zm.) - dalej zwana: „ustawa o SDG” - zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1808). Przepis art. 86 tej ustawy podaje również, że ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o przepisach ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej, należy przez to rozumieć właściwe przepisy ustawy o SDG.

Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Art. 2 ustawy o SDG definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, handlową, budowlaną, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja zasobów naturalnych, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Art. 14 tej ustawy mówi ponadto, że przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym albo do Ewidencji Działalności Gospodarczej. Zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (t.j. Dz.U. z 1991 r., Nr 46, poz. 203 z późn. zm.) fundacja może prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji jej celów.

Krajowa Fundacja Oświatowa wpisana jest do Krajowego Rejestru Sądowego stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych zakładów opieki zdrowotnej, a także do rejestru przedsiębiorców.

Wobec powyższego, należy stwierdzić, iż Krajowa Fundacja Oświatowa z siedzibą w Warszawie będąca organem prowadzącym „Centrum Kształcenia Zawodowego” w Łodzi jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik. Tym samym pierwsza przesłanka została spełniona.

Ad 2

Bezprawność to sprzeczność zachowania z przepisami prawa oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Przepis art. 23a ust. 2 ustawy o okik zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Wśród praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów ustawodawca wymienił nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę. Zakaz stosowania reklamy wprowadzającej w błąd zawarty został w przepisach Ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 1993 r. nr 47 poz. 211 z późn. zm.) - zwana dalej: „ustawa o ZNK”. Przepis art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy o ZNK wskazuje, iż czynem nieuczciwej konkurencji jest reklama wprowadzająca klienta w błąd i mogąca przez to wpłynąć na jego decyzję co do nabycia towaru lub usługi.

Analizując treść reklamy prasowej rozpowszechnianej przez Krajową Fundację Oświatową, zawierającej informację „Średnie w rok!”, Prezes Urzędu zwrócił uwagę na fakt, iż oferta ta oznacza w rzeczywistości możliwość odpłatnego uczestnictwa w trwającym około dziewięć miesięcy cyklu zajęć przygotowujących do eksternistycznego egzaminu przed państwową komisją egzaminacyjną z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych.

Reklamie takiej można zarzucić możliwość wprowadzenia w błąd co do istotnych warunków oferty świadczenia usług edukacyjnych. W ocenie Prezesa Urzędu reklama ta wywołuje niezgodne z prawdą wyobrażenie o oferowanej usłudze na skutek niepełności jej przekazu. Odbiorcy reklamy mogą bowiem oceniając treść ogłoszenia dojść do wniosku, że ukończenie trwającej jeden rok nauki w placówce oświatowej prowadzonej przez Stronę równoznaczne jest ze zdobyciem wykształcenia średniego. W wyroku z dnia 23 czerwca 2004 r. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów sygn. akt XVII Ama 66/03, wskazał, iż „wprowadzenie w błąd polegać może na pominięciu w reklamie istotnych dla konsumenta informacji lub zawarciu w reklamie sformułowań kłamliwych”. Mając na uwadze stan faktyczny Prezes Urzędu uznał, iż w niniejszym przypadku nastąpiło pominięcie istotnych dla konsumenta informacji w ten sposób, że nie wskazano, iż placówka prowadzona przez Stronę prowadzi jedynie kursy przygotowawcze do egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych przez państwową komisję egzaminacyjną.

Zgodnie z art. 11a ust. 4 oraz art. 9 ust. 1 ustawy o systemie oświaty – należy stwierdzić, iż wykształcenie średnie posiada osoba, która ukończyła szkołę ponadpodstawową (z wyjątkiem zasadniczych szkół zawodowych lub innych równorzędnych szkół) lub ukończyła szkołę ponadgimnazjalną (z wyjątkiem zasadniczej szkoły zawodowej o okresie nauczania nie krótszym niż 2 lata i nie dłuższym niż 3 lata oraz z wyjątkiem trzyletniej szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym), a więc: trzyletnie liceum ogólnokształcące, trzyletnie liceum profilowane, czteroletnie technikum, dwuletnie uzupełniające liceum ogólnokształcące, trzyletnie technikum uzupełniające bądź szkołę policealną o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku. Art. 10 ust. 1 ustawy daje ponadto osobom, które ukończyły 18 lat i nie są uczniami szkoły, możliwość uzyskania świadectwa ukończenia szkoły, z wyjątkiem szkoły kształcącej w zawodach medycznych, na

podstawie egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych przez państwową komisję egzaminacyjną powołana przez kuratora oświaty lub w przypadku szkół artystycznych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Tym samym osoby, które ukończyły 18 rok życia i nie są uczniami szkoły, mają możliwość zdobycia wykształcenia średniego na podstawie zdanych egzaminów eksternistycznych.

Art. 82 ust. 1 ustawy o systemie oświaty stwierdza, że osoby prawne i fizyczne mogą zakładać szkoły i placówki niepubliczne po uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego obowiązana do prowadzenia odpowiedniego typu publicznych szkół i placówek. Placówka CKZ będąca niepubliczną placówką oświatową, nie jest żadną ze szkół, o których mowa powyżej, a których ukończenie równoznaczne jest ze zdobyciem wykształcenia średniego. Należy zważyć, że Strona poinformowała, iż efekty nauczania w CKZ sprawdzane są podczas egzaminów końcowych w trybie eksternistycznym przed państwową komisją egzaminacyjną utworzoną przy Centrum Kształcenia Ustawicznego nr II Łodzi, ul. Różyckiego 5, która to placówka wystawia również świadectwa ukończenia liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, które z kolei stanowią poświadczenie posiadania wykształcenia średniego. Jednocześnie ogłoszenie nie wskazuje w żaden sposób na fakt, iż CKZ prowadzi jedynie kursy przygotowawcze do egzaminów eksternistycznych.

Zastrzeżenia Prezesa Urzędu budzi również określenie w będącym przedmiotem oceny ogłoszeniu okresu, w ciągu którego miałyby istnieć możliwości zdobycia wykształcenia średniego. Wobec braku wskazania, że ogłoszenie prasowe dotyczy w rzeczywistości możliwości uczestnictwa w kursie przygotowującym do egzaminów eksternistycznych przed państwową komisją egzaminacyjną, należy uznać je za wprowadzające w błąd konsumentów. Jak ustalono powyżej na podstawie art. 11a oraz 9 ustawy o systemie oświaty minimalny okres niezbędny dla uzyskania wykształcenia średniego wynosi 2 lata (w przypadku uzupełniającego liceum ogólnokształcącego).

Strona zauważyła, że język ogłoszeń prasowych określanych jako „drobne” rządzi się własnymi zasadami, co oznacza, że powszechnie akceptowaną normą w tym zakresie jest stosowanie daleko idących skrótów myślowych i uproszczeń. Przyjęty sposób redagowania tego typu tekstów ma wynikać z roli, jaką spełniają takie ogłoszenia, to jest ułatwienie potencjalnemu odbiorcy identyfikacji interesujących go treści oraz ograniczenie kosztów emisji ogłoszenia. Jakkolwiek co do zasady Prezes Urzędu zgadza się z przedstawionym w tym zakresie stanowiskiem Strony, to jednak stwierdza jednocześnie, że specyfika tego typu ogłoszeń nie może zwalniać ogłaszającego się z obowiązku podawania rzetelnych, pełnych i prawdziwych informacji o oferowanym produkcie czy usłudze, nawet, gdyby informacje te miałyby mieć formę dostosowaną do wspomnianego typu ogłoszeń drobnych.

Stanowisko ukształtowane w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (dalej zwany: „ETS”) daje konsumentowi prawo do rzetelnej informacji, nie wprowadzającej w błąd, zawierającej wszelkie niezbędne dane wynikające z funkcji i przeznaczenia towaru czy usługi (por. na przykład sprawa GB-Inno-BM, ETS 13.12.1991 r., C-18/88, Zb. Orz. I-5941). ETS podkreśla wagę obowiązku udzielania konsumentom prawdziwej i pełnej informacji już na etapie promocji czy reklamy. Brak podawania rzetelnych, pełnych i prawdziwych informacji uniemożliwia konsumentom dokonanie swobodnej i rzeczowej oceny oferowanych na rynku towarów i usług, co może wprowadzać w błąd konsumentów. Wskazanie konsumentom możliwości weryfikacji przedstawianych informacji poprzez zamieszczenie w ogłoszeniu prasowym adresu pocztowego czy internetowego, czy jak w niniejszym przypadku jedynie numeru telefonu nie wyczerpuje zobowiązania Strony do udzielenia pełnej, rzetelnej i prawdziwej informacji.

Jeżeli chodzi o „zdolność” reklamy do spowodowania decyzji dotyczącej nabycia towaru lub usługi, a o której jest mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy ZNK, w polskim piśmiennictwie nie ma jednolicie ukształtowanego stanowiska co do uznania jej za przesłankę niezbędną dla uznania ocenianej reklamy za czyn nieuczciwej konkurencji¹, a tym samym stwierdzenie jej bezprawności. W Dyrektywie Rady Unii Europejskiej Nr 84/450/EWG z dnia 10 września 1984 r. w sprawie ujednoczenia przepisów prawnych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących reklamy wprowadzającej w błąd za „reklamę” uznaje się każdą wypowiedź związaną z wykonywaniem działalności handlowej, przemysłowej, rzemieślniczej lub przy wolnych zawodach, mającą na celu zwiększenie zbytu towarów lub świadczonych usług (włączając w to nieruchomości, prawa i zobowiązania) - art. 2 cytowanej dyrektywy. Dlatego reklamę określa się między innymi jako „świadomie podejmowane w sferze gospodarczej działania, zmierzające do promowania towarów lub usług poprzez wskazanie na ich cechy w taki sposób, aby wywołać lub wzmocnić określone potrzeby u klientów, sterując ich wyborem”². Z przytoczonych definicji reklamy wynika, że podstawową i najważniejszą funkcją reklamy jest jej funkcja agitacyjna. Właściwe wypełnienie funkcji agitacyjnej (perswazyjnej) przez daną reklamę odnosi ten skutek, iż doprowadza do dokonania przez klienta pożądanego wyboru, a przedsiębiorca osiąga tym samym zamierzone korzyści ekonomiczne, zwiększając obroty³.

Należy uznać zatem, że oceniana reklama, poprzez pominięcie w jej treści istotnych z punktu widzenia konsumenta informacji, może wpływać na decyzję konsumenta co do nabycia oferowanej przez Stronę usługi edukacyjnej. Zaoferowanie bowiem konsumentowi możliwości uzyskania średniego wykształcenia w ciągu jednego roku sprawia, że oferta staje się niezwykle konkurencyjna w sytuacji, gdy placówki edukacyjne będące szkołami są w stanie zaoferować osobom nie mającym wykształcenia średniego zdobycie takiegoż wykształcenia w okresie nie krótszym niż 2 lata (dwuletnie uzupełniające liceum ogólnokształcące).

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności należy stwierdzić, iż reklama stosowana przez Stronę wprowadza w błąd konsumentów co do rzeczywistej treści skierowanej do nich oferty, naruszając przepis art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy ZNK. Skutkiem tego jest naruszenie interesów ekonomicznych konsumentów. Tym samym przesłanka bezprawności została spełniona.

Ad 3

Przepisy ustawy o okik nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia z takim interesem, gdy działania przedsiębiorcy dotyczą zbiorowości i mogą dotknąć każdego potencjalnego klienta tego przedsiębiorcy, czyli gdy są powszechne. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z godzeniem w prawa nieograniczonej grupy konsumentów, którzy mogli zapoznać się z treścią ogłoszenia prasowego. Przemawia za tym fakt, iż zakwestionowana reklama prasowa publikowana była w okresie od początku stycznia do końca lutego 2006 r. w gazetach: „*Express Ilustrowany*” oraz „*Dziennik Łódzki*”. Konsumentów zapoznających się z treścią tego ogłoszenia mogą nabrać uzasadnionego przekonania, że ukończenie rocznej nauki w placówce oświatowej prowadzonej przez Stronę równoznaczne jest ze zdobyciem wykształcenia średniego. Prowadzić to może do naruszenia ich interesów ekonomicznych w ten sposób, że zachęeni treścią reklamy podejmą czynności

¹ E. Łętowska „Prawo umów konsumenckich”, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2002, s. 199.

² Ewa Nowińska Zwalczanie nieuczciwej reklamy - zagadnienia cywilno prawne, Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, Kraków 1997, s. 24

³por. Ewa Nowińska *op. cit.*, s. 28

mające na celu kontakt z placówką prowadzoną przez Stronę (np. przejazd do placówki, kontakt telefoniczny). Reklama, poprzez pominięcie istotnych informacji dotyczących charakteru prowadzonych w placówce zajęć, może konstruować w odbiorze konsumenta niezgodny z rzeczywistością obraz rynku i jego uczestników. Podejmowanie decyzji na podstawie tak ukształtowanego obrazu może skutkować dalszym narażeniem interesów ekonomicznych konsumentów. Powyższy fakt decyduje o tym, iż trzecia przesłanka została spełniona.

Wobec łącznego spełnienia wszystkich trzech przesłanek koniecznych do stwierdzenia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w art. 23a ustawy o okik, Prezes Urzędu orzekł jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o okik w związku z art. 479²⁸ § 2 i § 3 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Łodzi.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Łodzi

Iwona Bielska

Otrzymuje:
Krajowa Fundacja Oświatowa
Ul. Łabiszyńska 25
03-204 Warszawa